

Uchwała nr 61/2025
Rady Działalności Pożytku Publicznego
z dnia 12.05.2025 r.

w sprawie zaopiniowania i poparcia petycji pt. „Silniejsza przyszłość dla obszarów wiejskich Europy”

Na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.) oraz § 10 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2052), uchwala się stanowisko Rady Działalności Pożytku Publicznego w sprawie zaopiniowania i poparcia petycji „Silniejsza przyszłość dla obszarów wiejskich Europy”.

§ 1

Rada Działalności Pożytku Publicznego pozytywnie opiniuje i wyraża poparcie dla petycji „Silniejsza przyszłość dla obszarów wiejskich Europy” podjętej przez Lokalne Grupy Działania i obywateli całej Europy w celu konieczności wzmocnienia programu LEADER oraz instrumentu Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) jako jednego z kluczowych filarów polityki oraz finansowania obszarów wiejskich w ramach nadchodzących Wieloletnich Ram Finansowych Unii Europejskiej

§ 2

Rada Działalności Pożytku Publicznego, uznając kluczową rolę obszarów wiejskich i miejsko – wiejskich w budowaniu zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz znaczenie programu LEADER oraz instrumentu RLKS jako skutecznego narzędzia wspierania społeczności lokalnych, postanawia:

- 1) Wyrazić pełne poparcie dla petycji „Silniejsza przyszłość dla obszarów wiejskich Europy”, której celem jest wzmocnienie programu LEADER/RLKS jako kluczowego

filaru polityki i finansowania obszarów wiejskich w ramach kolejnych Wieloletnich Ram Finansowych UE.

- 2) Zwrócić uwagę na niezbędność stabilnego i wystarczającego finansowania programu LEADER/RLKS, aby umożliwić wzmocnienie społeczności wiejskich, przeciwdziałać depopulacji oraz wspierać lokalną przedsiębiorczość.
- 3) Podkreślić istotę oddolnego podejścia do rozwoju obszarów wiejskich, które angażuje mieszkańców w procesy decyzyjne, wzmacnia kapitał społeczny, a także poprzez lokalne działania i inicjatywy buduje relacje mieszkańców i ich wzajemne zaufanie, co wzmacnia odporność i bezpieczeństwo mieszkańców w zderzeniu z sytuacjami kryzysowymi.
- 4) Apelować o rozszerzenie programu LEADER poza Wspólną Politykę Rolną, tak aby jego mechanizmy mogły być wykorzystywane w Polityce Spójności, Funduszu Sprawiedliwej Transformacji oraz inicjatywach związanych z cyfryzacją i zieloną transformacją oraz zapewnienie finansowania inicjatywy we wszystkich politykach europejskich.
- 5) Zwrócić uwagę na konieczność uproszczenia i wprowadzenia w całym kraju wielofunduszowego podejścia, aby harmonizacja regulacji dla wszystkich funduszy unijnych ułatwiała dostęp do środków oraz skuteczną realizację strategii rozwoju lokalnego.
- 6) Zwrócić uwagę na konieczność uznania Lokalnych Grup Działania za kluczowe podmioty w procesach zarządzania terytorialnego, w tym w reagowaniu na kryzysy, co umożliwia pełniejsze wykorzystanie ich potencjału oraz doświadczenia w budowaniu silnych społeczności wiejskich, a także budowaniu odporności.
- 7) Apelować o wzmocnienie programu LEADER/RLKS w krajach kandydujących i sąsiednich, aby zwiększyć zaangażowanie demokratyczne, wspierać budowanie społecznej odporności oraz przybliżać wartości Unii Europejskiej do społeczności lokalnych.

§ 3

1. Rada rekomenduje stronie rządowej Rzeczypospolitej Polskiej oraz instytucjom Unii Europejskiej:

- 1) podjęcie działań na forum Unii Europejskiej w celu wzmocnienia programu LEADER/RLKS jako kluczowego mechanizmu wsparcia rozwoju obszarów wiejskich,
- 2) zaangażowanie się w procesy decyzyjne na poziomie Unii Europejskiej oraz zapewnienie wsparcia dla inicjatyw wzmacniających program LEADER/RLKS,
- 3) wdrożenie rozwiązań i mechanizmów upraszczających korzystanie z funduszy unijnych dla Lokalnych Grup Działania,
- 4) włączenie mechanizmów LEADER do szerszej polityki rozwojowej kraju,
- 5) wprowadzenie mechanizmów wspierających program LEADER/RLKS w ramach kolejnej perspektywy Wieloletnich Ram Finansowych UE,
- 6) dążenie do uznania Lokalnych Grup Działania za kluczowe podmioty w zarządzaniu terytorialnym, w tym w reagowaniu na kryzysy, transformacji cyfrowej oraz ekologizacji.

2. Jednocześnie Rada rekomenduje, aby strona rządowa zapewniła, aby rozwój lokalny kierowany przez społeczność:

- 1) koncentrował się na obszarach poniżej poziomu regionalnego,
- 2) był kierowany przez lokalne grupy działania, w skład których wchodziły zarówno przedstawiciele publicznych i prywatnych lokalnych interesów społecznych, gospodarczych, i w których żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji,
- 3) wspierał tworzenie sieci kontaktów, dostępność, innowacyjne elementy w kontekście lokalnym.

§ 4

1. Rada Działalności Pożytku Publicznego, jako krajowy organ doradczy strony rządowej w zakresie współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, uznaje za istotne wyrażenie poparcia dla petycji „Silniejsza przyszłość dla obszarów wiejskich”. Inicjatywa ta ma na celu wzmocnienie programu LEADER/RLKS, który odgrywa kluczową rolę w budowaniu aktywnych,

odpornych społeczności lokalnych i zapewnianiu zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich.

2. Współczesne wyzwania, takie jak transformacja cyfrowa, zmiany klimatyczne oraz potrzeba lepszej integracji funduszy europejskich, wymagają zdecydowanych działań na rzecz dalszego rozwoju programu LEADER. Jego strategiczne znaczenie w przeciwdziałaniu depopulacji, wzmacnianiu kapitału społecznego oraz mobilizowaniu społeczności do oddolnych inicjatyw jest niezaprzeczalne. Od ponad 30 lat program udowadnia skuteczność partycypacyjnego podejścia do rozwoju, realnie zmieniając oblicze obszarów wiejskich.
3. Aby program LEADER mógł nadal efektywnie wspierać lokalne społeczności, konieczne jest zabezpieczenie adekwatnych środków finansowych w ramach Wieloletnich Ram Finansowych UE. Istotnym krokiem będzie także uwzględnienie jego mechanizmów w polityce spójności, Funduszu Sprawiedliwej Transformacji oraz działaniach związanych z cyfryzacją i zieloną transformacją.
4. Rada Działalności Pożytku Publicznego apeluje o zdecydowane działania na rzecz rozszerzenia oraz wzmocnienia programu LEADER/RLKS, aby w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej mógł on skutecznie odpowiadać na potrzeby obszarów wiejskich i wspierać ich zrównoważony rozwój.

§ 5

Rada wnosi o przekazanie niniejszej uchwały:

1. Prezesowi Rady Ministrów;
2. Przewodniczącej Komitetu Pożytku Publicznego, Ministrze ds. Społeczeństwa Obywatelskiego;
3. Ministrowi Funduszy i Polityki Regionalnej;
4. Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
5. Ministrowi ds. Unii Europejskiej;
6. Komisji Europejskiej oraz Przedstawicielstwu Komisji Europejskiej w Polsce; polskim członkom Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego;
7. Komitetowi Umowy Partnerstwa, Podkomitetowi ds. Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społecznego oraz Podkomitetowi ds. rozwoju partnerstwa.

8. Europejskiemu Komitetowi Regionów.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Współprzewodniczący
Rady Działalności Pożytku Publicznego
Michał Braun
Maciej Kunysz